

Verksamhetsberättelse 2018

Friluftsförbundet Huddinge lokalavdelning

STYRELSE 2018

Ordförande	Leif Malmlöf (time out från och med oktober)
Vice ordförande	Carl Henrik Carlsson (time out från och med oktober)
Kassör	Peter Lindström (avgick oktober)
Sekreterare	Ove Håkansson (time out från och med maj)
Övriga ledamöter	Gunilla Andér Jakob Beijer (vice ordförande och tillförordnad ordförande från och med oktober) Ewa Hedlund (time out juni till oktober, avgick oktober) Hans Kjelleryd (kassör från och med oktober) Bo Sjöberg
Suppleanter	Mikael Dahlke (ordinarie from april 2018) Jan Olof Sandin (ordinarie from oktober 2018) Fredrik Taberman (ordinarie from oktober 2018) Birgitta Wahlström (ordinarie from oktober 2018)

Styrelsen har hållit 15 protokollförda möten.

Revisorer	Rolf Trana Erling Olsson
Revisorssuppleanter	Bo Fahlén Bengt Lagerstedt
Valberedning	Rune Lindqvist Birgitta Kaving Cecilia Nilsson

ANSTÄLLDA

Kontorist	Anders Ericson - årsanställd Pär Sandström – timanställd, till och med 10 oktober
-----------	--

GRENNAR OCH GRENNLEDARE

Alpint	Nathalie Barmyr (Säsong 2018-2019) Pär Duwe Sofia Fornander-Törnberg Anton Holm (Säsong 2017-2018) Anna Håkansson
Fria barngrupper	Lina Partti Karin Norinder

Skrinna	Karin Norinder
Fjäll	Ove Håkansson (till och med april) Rune Lindqvist (från och med april)
I Ur och Skur	Elisabeth Bergqvist
Kajak	Dan Sundgren Kristina Löwenberg Leif Löwenberg Mats Löfgren
Bergsidan - Klättring	Ulf Johansson
Långfärdsskridsko	Rune Lindqvist
Längdskidor	Rune Lindqvist
MTB	Mats Löfgren
Vandring	Ove Håkansson (till och med april) Rune Lindqvist (från och med april)
Övrigt	
Friluftsmiljö Familjeaktiviteter	Gunilla Andér Gunilla Andér

REPRESENTATION I REGION MÄLARDALEN

Regionstyrelse	Jakob Beijer, Leif Malmlöf
Ledningsgrupp vandring	Ewa Hedlund, Leif Malmlöf
Mälardalens alpina utbildningsteam:	Anna Håkansson
Friluftsmiljörådet	Leif Malmlöf
Utbildningsteam kajak	Leif Löwenberg
Utbildningsteam kajak	Kristina Löwenberg

REPRESENTATION I FRILUFTSFRÄMJANDET CENTRALT

Utbildningsteam klättring	Ulf Johansson
Utbildningsteam klättring	Anna Lindberg

REPRESENTATION FRÅN LOKALAVDELNINGEN

Årsstämma	Leif Malmlöf
Regionstämma	Jakob Beijer, Bo Sjöberg, Gunilla Andér, Boje Ericson, Cecilia Nilsson
Studieförbundet Stockholms län	Leif Malmlöf, styrelseledamot

MEDLEMSKAP I FÖRENINGAR

Arbetsgivaralliansen
Huddinge Hembygdsförening
Paradiset-Hanvedens vänner
Skridskonätet
Skärgårdsstiftelsen

ÅRSMÖTE 2018

Lokalavdelningens årsmöte hölls måndagen 12 mars på kansliet. 23 medlemmar deltog i årsmötet. Avgående styrelseledamöter och grenledare avtackades.

Förvaltningsberättelse

Allmänt om verksamheten

Friluftsförbundet Huddinge lokalavdelning är en allmännyttig ideell förening. Föreningen är en självständig juridisk person, inom riksorganisationen Friluftsförbundet och region Mälardalen Friluftsförbundet.

Syftet med föreningen är att "...främja en aktiv fritid genom skidåkning och annat friluftsliv och därigenom verka för folkhälsa och livsglädje." (§1 Friluftsförbundets stadga: "Föreningens ändamål").

Föreningens hemvist och huvudsakliga verksamhetsområde är Huddinge kommun.

Väsentliga händelser under året

Föreningen gör ett gott ekonomiskt resultat. +197tkr.

En stor del av resultatökningen beror på att föreningen beslutat sig för att minska antalet periodiseringar. Dvs. kostnader och intäkter har under året i så stor utsträckning som möjligt bokförts när pengarna inkommit eller fakturan betalats, den så kallade kontantmetoden. Föreningen har tidigare bokfört i anslutning till när verksamheten inträffat, för att mer noggrant kunna prognostisera verksamhetens ekonomiska resultat. Denna förändring har medfört en bokföringsmässig engångsintäkt på ca 100tkr gällandes föreningens del av medlemsintäkterna.

Vidare har en avsättning om 60tkr aktiverats för att delvis täcka kostnadsökningen från 98tkr (2017) till 196tkr för utbildningar för den alpina skidskolans ledare.

Bokföringsprincipen med färre periodiseringar kommer att förenkla bokföringsarbetet, men samtidigt försvåra prognosarbetet. Styrelsen har gjort avvägningen att fördelarna överväger nackdelarna.

I oktober beslöt styrelsen att avveckla kanslichefsrollen för att effektivisera föreningens organisation.

Föreningens ekonomihantering kommer, istället för att skötas av kanslichefen, inköpas

av Friluftsförbundet Region Mälardalen från och med 2019. Styrelsen ser en större stabilitet på sikt i och med denna lösning, till en sannolikt mycket lägre kostnad gentemot den tidigare lösningen. För att kunna slutföra 2018 års bokföring och genomföra bokslutsarbetet har en extern bokföringsfirma anlåtts.

Arbetsgivarrollen gentemot föreningens kanslist togs i oktober över av tf. ordförande med stöd av främst kassören och övriga i styrelsen.

Styrelsearbetet har under året varit turbulent, med avhopp och timeouter av olika skäl, både personliga och föreningsrelaterade.

Från och med mitten av oktober stabiliserades arbetet i styrelsen och de kvarvarande styrelseledamöterna genomförde ovanstående förändringsarbete.

Föreningen växer med 121 medlemmar till 2689 stycken. Det är en tillväxt på nästan 5% och det är fjärde året i rad som föreningen växer.

I stor sett all verksamhet växer, men extra glädjande detta år är att den fria barnverksamheten tagit ytterligare fart.

Flerårsöversikt

Föreningen har en stor andel egna intäkter, men skulle behöva genomföra förändringar om de externa bidragen om 319tkr. försvann. Lönebidraget är dock säkrat till och med år 2021 och Huddinge kommun har inte signalerat någon förändring av hyresbidraget.

Föreningen är ekonomiskt sårbar om skidskolan måste ställas in på grund av snöbrist. Det egna kapitalet klarar dock minst två års inställd skidskola. Likviditeten är god.

Alpin skidskola

Säsongen 2017/2018

Allmänt

November, december, januari och februari är den alpina verksamhetens högsäsong, då i stort sett hela planeringen och skidskolan genomförs. Skidskolan rapporterar säsongen sammanhållen, dvs. årets rapport innehåller verksamhet genomförd i slutet av 2017, men ej verksamhet genomförd i slutet av 2018.

Introubildning

Snöläget gjorde att introkursen fick skjutas upp några dagar. Men tur i oturen, det resulterade att det blev fler deltagare, då flera deltagare tillkom den sista veckan. Totalt deltog 12 personer. 4 ledare delade på ansvaret för kursen.

Huddinges egen lokala intro är en viktig hörnpelare i vår verksamhet, då den är den centrala rekryteringskanalen för nya ledare. Idealet vore att ha två fulla kurser med 16 deltagare. I så fall skulle ledarförsörjningen vara tryggad fullt ut. Men 12 deltagare som i år är tillräckligt bra.

I den genomförda utvärderingen svarade samtliga som svarade att kursen varit bra, eller mycket bra.

Det är mycket viktigt att vi håller på kvalitén i utbildningen då lokalavdelningen fått ett undantag från den ordinarie utbildningstrappan som MAUT, Mälardalens alpina utbildningsteam, håller i för regionens räkning. Att kvalitén hålls uppe är extra viktigt då den alpina utbildningstrappan är en del av en yrkesexamen som Friluftsförbundet äger tillsammans med SLAO och Svenska skidförbundet. Det är alltså inte Friluftsförbundet självt som ansvarar för innehåll och kvalitet.

Ledarförsörjning

Vi har haft en god ledarförsörjning denna säsong tack vare bla vår egen introutbildning som. Vi har dock en utmaning att behålla ledare som gått igenom hela utbildningsstegen samt att ständigt hitta nya ledare. Hittills har vi en attraktiv skidskola med en bra anläggning som ger oss goda förutsättningar att rekrytera ledare. Totalt sett var ca 60 ledare aktiva

Skidskolan

Kylan lät vänta på sig så skidskolestarten blev uppskjuten en vecka. Då var det så lite snö att det inte var meningsfullt att köra de mest avancerade grupperna. Dessa fick dock i stället möjlighet att köra en helg extra på slutet.

Resultatet blev alltså att alla grupper kunde genomföra 4 av 5 kurstillfällen. (Förutom för de allra minsta 3-åringarna, som endast fick tre tillfällen) För skidskolans ekonomi är det bra eftersom det innebär att kostnaderna sjunker (mindre ledarersättning) utan att intäkterna sjunker eftersom avtalet med deltagarna medför att ingen återbetalning måste ske om endast ett tillfälle ställs in.

Att starten har skjutits upp har tyvärr varit det vanliga de senaste åren. Inför nästa år bör en funderare tas på om inte hela skidskolan ska senareläggas en vecka.

Totalt deltog 727 elever. Det är i princip helt fullt. Förutom i de allra mest avancerade grupperna. (Som aldrig blir fulla men som vi vill erbjuda i alla fall, för att kunna vara heltäckande)

Extra glädjande var att en liten extra skidskola kunde genomföras på sportlovet. Visserligen bara tre grupper, men ändå ett fall framåt.

Samarbete med Flottbro

Samarbetet med Flottbro har fungerat bra. Tyvärr ställde det till lite att Flottbro för första gången anordnade privatlektioner i egen regi. Lärarna där ansåg sig tex ha rätt att gå förbi våra kurser i liftköerna. Viktigt att diskutera igenom allt samarbete med Flottbro.

Flottbro stöttar skidskolan genom att bjuda på årskort i liften för alla ledare. En förmån vi ska vara mycket rädda om.

Fortbildning

Under säsongen genomfördes 4 "clinics" i Flottsbro. Clinics är namnet på den interna fortbildning som grenen genomför för ledarna under säsongen.

Att leda en clinic är även en viktig fortbildning för de ledare som ska gå vidare till högre utbildningsnivåer. Då det där krävs, för att bli godkänd på certifieringen för steg 3 och

4, att man håller fortbildning för ledare med ett gott resultat. Bedömningen av detta görs av representanter för MAUT.

Deltagarantalet har varit gott.

Utbildningar

Huddinges ledare deltog både vecka 2 och vecka 11. MAUT (Mälardalens alpina utbildningsteam) stod för steg 1 och 2 och riks utbildningsteam för steg 3 och 4.

18 personer deltog i utbildningarna, en fördubbling mot föregående år. Enligt rapporterna har det gått bra för de våra.

Upptaktresa

Säsongens resa gick till Vemdalen 7-10/12- 2017. 33 deltagare + tre instruktörer från region Norr: Åke Larsson, Håkan Marklund samt Andreas Nergård (med ett förflutet i Huddinge)

Resan blev mycket lyckad, med ett superfint och backnära boende. Skidåkningen var bra, med mycket snö och varierande backar. Som något sammanfattade: "närmre är Ramundberget och roligare åkning jämfört med Idre".

Grenledarkonferens

23-26 november 2017 genomfördes för ca 10:de gången en upptaktsresa för Region Mälardalens alpina grenledare. Från Huddinge deltog två av fyra grenledare: Pär Duwe och Sofia Fornander. Dessutom deltog Jakob Beijer, från styrelsen, inbjuden av grenen. (beslutat i styrelsen).

På agendan stod skidåkning, med fokus på certifiering och de svängar som ingår i de certifieringar som ska genomföras lokalt. Konferensdelen ägnades huvudsakligen åt erfarenhetsutbyte lokalavdelningarna emellan. Jakob, som även sitter i regionstyrelsen, informerade dessutom om sin roll i den styrelsen som en länk mellan de alpina verksamheterna och regionstyrelsen.

Freeskieers

Freeskiers är grenens verksamhet för deltagare som gått färdigt i skidskolan men som vill fortsätta att åka organiserat för att utveckla sin skidåkning. Verksamheten fortsatte att utvecklas bra under säsongen. Ca 20 personer deltog i verksamheten.

Grenledare: Pär Duwe, Sofia Fornander, Anna Håkansson och Anton Holm. Inför 2018/19 har Anton lämnat och Nathalie Barmyr inträtt.

Fria barngrupper 2018

Den ideella barnverksamheten har fortsatt att växa. Antal barngrupper har ökat sedan 2017, från elva till 14 grupper. Sedan 2017 har en ledare slutat (familjemulle för hemmaföräldrar), och efter VT18 slutade två till (Frilufsare Långängen). Under hösten har antalet barngrupper minskat på grund av att ovanligt många ledare (9 st.) har haft uppehåll. Några av dessa grupper kommer att starta igen under 2019. Sammanlagt

har 16 olika barngrupper varit aktiva under 2018. Vi har haft svårt att fylla de äldre barngrupperna, medan det har varit kö till de yngre. Under 2018 har vi rekryterat 7 nya ledare: 1 Öppna Skogsglantan, 4 Skogsmulle och Skogens värld och 2 Vildmarksäventyr och planerar att starta fler grupper, framför allt för yngre barn under 2019.

Antal utbildade barnledare

VT18: 21 aktiva ledare och 4 som har uppehåll.

HT18: 19 aktiva ledare och 9 som har uppehåll.

Barngrupper VT18

Grupp	Ledare (utbildade)
Öppna Skogsglantan i Segeltorp	1
Skogsknopp i Källbrinksskogen	1
Skogsknopp i Trångsund	1
Skogsknytte i Källbrinksskogen	1
Skogsmulle i Källbrinksskogen	2
Familjeknytte i Aspudden	1
Familjemulle in English	1
Strövarna Paradiset	1
Strövargruppen Knoparna, Trångsund	2
Strövare i Trångsund	2
Strövare i Segeltorp	2
Frilufsargruppen Överlevarna	2
Frilufsare, Långängen	2
Frilufsargruppen Knallhattarna	2
<hr/>	
Totalt antal grupper: 14	
Varav Öppna Skogsglantan: 1, Skogsmulle och skogens värld: 6 och Vildmarksäventyr: 7	Totalt: 21

Barngrupper HT18

Grupp	Ledare (utbildade)
Öppna Skogsglantan i Gladö kvarn	1
Skogsknytte i Källbrinksskogen	1
Skogsmulle i Källbrinksskogen	2
Skogsmulle i Segeltorp	1
Familjemulle i Aspudden	2
Strövargruppen Jordgubben	2
Strövarna Paradiset	2
Strövargruppen Knoparna, Trångsund	2
Strövare i Trångsund	2
Frilufsargruppen Överlevarna	2
Frilufsargruppen Knallhattarna	2
<hr/>	
Totalt antal grupper: 11	Totalt: 19
Varav Öppna Skogsglantan: 1,	

Skogsmulle och skogens värld: 4
och Vildmarksäventyr: 6

---

9 ledare har uppehåll HT18
2 ledare (Frilufsbare Långängen) har slutat sedan VT18.

Utbildningar 2018

Utbildning	Antal deltagare
Öppna Skogsgläntan ledarutbildning	2
Skogsmulle och skogens värld grundutbildning	7
Vildmarksäventyr grundutbildning	2
Vildmarksäventyr påbyggnadsutbildning,	1
Första hjälpen	2

Ledarträffar

Januari- möte på kansliet. Antal deltagare: 10.
Augusti- kajakpaddling på Sundby gård. Antal deltagare: 5.
November- Möte på kansliet. Antal deltagare: 8

Ca. 18 (ca. 64 %) av de utbildade aktiva barnledarna deltog på någon ledarträff under 2018.
Ca. 10 aktiva utbildade ledare deltog inte på någon ledarträff.

Inspirationsträffar och rekrytering av ledare

Inspirationsträff februari 2018- Antal deltagare: 3.

Under hösten hade vi även flera mindre träffar på kansliet för att intervjua och rekrytera nya ledare. Våra inspirationsträffar publiceras som "äventyr" på webben, och vår text har använts av Riks som ett gott exempel på hur även andra lokalavdelningar kan rekrytera ledare. Våra Inspirationsträffar lockar till sig ledare inne bara från Huddinge, utan även från andra delar av Storstockholm. Flera barnledare som bor i andra delar av Storstockholm väljer vår lokalavdelning för att vi redan har många ledare och en välfungerande barnverksamhet. Vi har ingen regel att grupperna måste vara verksamma i Huddinge, utan tillåter även grupper att verka på annat håll.

Familjedagar

- Vintermys på Sjöängen- Vi erbjöd äventyrsbana, tipspromenader, prova på Skogsknopp, Skogsknytte, Skogsmulle och Strövare samt träffa Skogsmulle. Antal barnledare som deltog: 6.
- Familjens vinterdag på Sundby- Vi erbjöd prova på Skogsknytte och träffa Skogsmulle. Antal barnledare som deltog: 3

- Äventyret på Flottsbro- Vi erbjöd äventyrsbana, tipspromenader och träffa Skogsmulle och Nova. Antal barnledare som deltog: 12

Av de 24 utbildade ledare som varit aktiva under 2018 har 15 st (ca. 63 %) deltagit i minst en familjedag. 9 st. deltog inte i någon familjedag under 2018.

Uppfyllda mål

1. Starta upp äventyrliga familjen. Vi har rekryterat en ledare som ska gå utbildning och starta verksamhet våren 2019.
2. Rekryterat fler ledare för yngre barn.
3. Förtydliga för ledarna vad det innebär att vara aktiv ledare och vad som förväntas av en sådan: Vi vill att alla aktiva ledare deltar som funktionär eller ledare på minst en familjedag varje år, samt tar ansvar för att fortbilda sig någon gång under en tvåårsperiod. HLR kurs är obligatoriskt, lägga upp på hemsidan som aktivitet, 10 timmar/år leda en aktivitet och fortbildas ett eller flera tillfällen under en tvåårsperiod. Uppfyllt.
4. Starta grupper i fler områden i Huddinge. Vi har under året startat grupper i Gladö Kvarn och Aspudden.
5. Vi har utökat vår marknadsföring via sociala medier genom att fler grupper (4 av 16) har publicerat inlägg på lokalavdelningens instagram. Vi gör även inlägg på lokalavdelningens facebook för att fylla våra grupper och rekrytera fler ledare.

Ej uppfyllda mål

1. Starta upp TVM. Vi har ej lyckats rekrytera några ledare.
2. Utbilda fler skrinna-ledare. Vi hade 2 intresserade som vi erbjöd att gå på infoträff på riks. Men det blev inte så.
3. Erbjudna en grupp för barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF), och hoppas att en ledare kan delta i en ledarutbildning för detta under VT18. Ledaren som varit intresserad för detta är just nu sjukskriven.
4. Nå ut till fler områden i Huddinge där många barn med invandrarbakgrund bor.
- 5.

Budget/Inköp

Efter att legat på stort minus under 2017 har barnverksamheten under 2018 hållit sin budget.

Vi höjde terminsavgiften HT18 med 50 kr men har inte lyckats fylla alla platser i barngrupperna.

Ledarkläder (jacka eller väst) har köpts in till nya ledare.
Nya vindskydd - tarp har köpts in.

Grenledare och kontakt i styrelsen: Lina Partti och Karin Norinder

Förskolorna

Skogsknopp	1 - 3 år	13 grupper med	83 barn
Skogsknytte	3 - 4 år	17 grupper med	154 barn
Skogsmulle	5 - 7 år	11 grupper med	88 barn
Skrinna	fr 5 år	14 grupper med	167 barn

Totalt:**492 barn**

Verksamheten har bedrivits av utbildade ledare inom förskolorna, i dagbarnvårdargrupper, och i I Ur och Skur, samt i skolbarnsomsorgen.

Lokalavdelningen Huddinge har haft verksamhet i fyra I Ur och Skur förskolor, två förskolor, och två familjedaghem.

Bergsidan

Klättring och högfjäll

Klätter- och topptursverksamheten Bergsidan är troligen Sveriges mest aktiva klätterförening, med regelbunden utåtriktad verksamhet både sommar och vinter.

Information och ekonomi

Navet i verksamheten är vår internetsajt www.bergsidan.se. Vi har en aktiv facebook-sida med över 1100 följare. Genom vår maillista når vi nästan 1000 adresser med information om våra aktiviteter.

Verksamhetens huvudinkomster kommer från resor, säsongskort och kurser. De största utgiftsposterna är ledarutveckling och utrustningsinköp. Vi har idag fräsch och modern utrustning för klippklättring, lite mindre komplett för alpin klättring och isklättring. Vi har börjat bygga upp ett förråd av säkerhetsutrustning för den högalpina verksamheten, till kurser och för uthyrning.

Ekonomi är god och vi har resurser för kommande satsningar på ledarutveckling och ledarutrustning.

Ledare

På ledarlistan finns 24 aktiva ledare, varav fem nyrekryterade under året. Ett drygt tiotal är enbart klätterledare, fyra är inriktade på skidåkning och alpin verksamhet, övriga deltar i båda verksamheterna. Fem genomgick ledarutbildning klättring under våren. Ett fåtal ledare har kvar att göra den formella utbildningen. Några ledare har blivit inaktiva under året. Vid enstaka tillfällen har vi haft ledarbrist, dock utan att tvingas ställa in aktiviteter.

Verksamhetens omfattning och inriktning beslutas på ledarträffar, fyra under året. Kommunikationen mellan mötena sker via en maillista, dokumenthantering på vår sida på Google Drive och via diverse sociala medier.

Aktiviteter

Verksamheten ligger på samma nivå som de senaste åren. Den fina sommaren gjorde att nästan alla planerade öppna klättringar kunde genomföras. Alla planerade resor har genomförts och varit fullbokade.

Säkerhet

Vi har skapat grunddokument för säkerhetsplaner och riskanalys för all verksamhet och för de områden vi har aktiviteter i. Alla aktiviteter föregås av säkerhetsgenomgång baserad på dessa dokument.

Miljöansvar

Bergsidan har startat ett arbete för att öka miljömedvetenheten bland ledare och deltagare. Ett första steg är att välja så miljövänliga färdmedel som möjligt, vilket resulterat i att vi har ökat samåkningen markant på de öppna klättringarna och att alla deltagare utom en åkte tåg till topptursveckorna i Lyngen. Vi söker sätt att minska flygandet till klätter- och skiddestinationer utanför Sverige. En miljöpolicy ska vara klar 2019.

Klättring

Två grundkurser klippklättring
En avancerad fortsättningskurs klippklättring
En räddningskurs klippklättring
Öppen klättring vid 24 tillfällen
Jourhavande klätterkompis vid 23 tillfällen
Tre klätteresor till Kalymnos
En klätterresa till Sundsvall
En rad föreläsningar till resor och kurser
En avrovningskurs för ledarna i april
Fem ledare ansvarade för klättrings- och telemarksaktiviteter under Friluftsförbundets Ledarvecka vinter.

Skidåkning

En jourhavande teliskompis i Flottsbro
Tre Telemarksdagar i Romme
Upptaktsresa i december
Tre topptursveckor i Lyngen i april

Grenledare: Ulf Johansson

Fjäll

Aktiviteter

Två vinterturer har genomförts i Jämtlandsfjällen i mars månad. En planerad tur dubblerades på grund av stort intresse. Tyvärr slutade den ena turen med att deltagarna tvingades gräva en nödbivack på grund av en icke förutspådd snöstorm. Efter sju timmar i nödbivacken kunde gruppen undsättas av fjällräddningen och ingen av deltagarna kom till fysisk skada även om upplevelsen var obehaglig. I efterförloppet har ledaren blivit avstängd av

Friluftsförbundets riksförening vilket lokalavdelningen anser vara en felaktig åtgärd och processen är ännu ej slutbehandlad

Som en följd av denna potentiellt farliga händelse har lokalavdelningen vidtagit ett tiotal åtgärder för att förbättra säkerheten bl. a. inköp av en nödsändare med satellitkommunikation för att alltid kunna påkalla hjälp i en nödsituation.

Under sommaren genomfördes två veckoturer i Västerbottenfjällen i tält eller stugboende. Trots tveksam väderprognos kunde turen genomföras under fina förhållande med bl.a. bad i fjällsjö och glaciärsjö

I september gjorde vi en tur i Jämtlandsfjällen med stug- eller tältboende för att uppleva höstfärgerna. En trevlig och uppskattad tur.

Varje tur inleds med en förträff där deltagarna får bekanta sig med varandra och turupplägget går igenom och förslag på utrustning behandlas. Alla frågor besvaras.

Under i slutet av februari genomfördes en vintertältning vid sjön.

Trehörningen nära Paradiset med 8 deltagare som prövade sin vinterutrustning.

Kurser för medlemmar

Vi genomförde en kurs i vinterfjällkunskap med 13 deltagare. Kursen vände sig till de som vill gå på vintertur i fjällen. Kursen, som leds av våra certifierade fjälledare, behandlade det mesta som man behöver veta för en bra och säker fjälltur i vintertid. Under kursen gick vi igenom lämplig utrustning som minimerar vikten, men som ökar säkerheten. Förslag på bra turer i olika fjällområden och olika svårighetsgrad, mat och boende behandlades också.

Kursen genomfördes under tre vardagskvällar i januari - februari 2018.

Under april – maj genomfördes en kurs i sommarfjällkunskap med 15 deltagare på kansliet av våra fjälledare. Fjällvandring på sommaren innebär andra risker och krav på annan utrustning än på vintern vilket behandlades på kursen.

Ledare

Totalt är vi 7 ledare varav en är under utbildning och två inte är certifierade. Könsfördelningen är 5 män och två kvinnor. Under 2017 har reglerna skärpts så tillvida att endast certifierade ledare får leda grupper i fjällen i Friluftsförbundets namn. Ledarna har under året försetts med första-hjälpen-låda och nya ledarjackor. Jackorna ägs av Friluftsförbundet Huddinge men disponeras vederlagsfritt av ledare. En GPS har köpts in.

Grenledare: Ove Håkansson (fn ej aktiv), Rune Lindqvist

Kajak

Vi började på torra land redan i april med information inför den kommande säsongen. Därefter blev det teorikväll med navigation i vår trevliga föreningslokal. Detta var mycket uppskattat och återkommer 2019.

Trivselpaddling på tisdagar och torsdagar vid Orången drog som vanligt många deltagare.

Måndagarnas teknikpass bjöd på många olika tekniker och närkontakt med det härliga våta.

Kristihimmelsfärdshelgen bjöd på en underbar 4-dagarstur i vår södra skärgård i strålande solsken och lagom med vind.

Nybörjarkursen under våren blev en succé, så den är också given inför 2019. En tuff dagstur runt Muskö gjorde alla deltagare ordentligt uppvärmda inför säsongen.

Familjedagen i kajak på Orlången gav föräldrar och barn möjlighet att trivas och utvecklas tillsammans.

En spännande tur med lite kulturellt inslag genom besök i den fina kvarnen vid Balingsta gård blev det också under våren.

Djupare kunskaper erbjöds vid vrakturen kring Dalarö. Turerna Mys i mellanskärgård och i Stendörren gav fina upplevelser för både nya och erfarna paddlare. Fantastiska vatten med ett gytter av öar.

Vi hann med en introduktion för instruktörer i slutet av juni inför vår fullspäckade teknikhelg i augusti "Incident Management".

Mycket skratt och många bad och väldigt många nyttiga övningar. Sommarturen gick på Vätern. En upplevelse utöver det vanliga. Mycket speciellt att klara så många dagar utan stormkök.

I september blev det endagsutfärd från Nynäshamn.

Oktober-turen startade från Stensund utanför Trosa och gick runt Askö. Helt magiskt väder med lagom vind. Härliga pauser med sol och lä. En traditionell månskenstur med fantastisk måne på hemfärden. Fyror i mörker hade ingen måne alls, helt enligt plan. Vi navigerade med hjälp av alla fyror, deras sektorer och karaktärer.

Vi såg stjärnor, planeter, Vintergatan och flera stjärnfall. Vi saknade bara norrsken men fick igengäld uppleva en "Flygande holländare" i form av en segelbåt med upplysta segel.

Grenledare: Mats Löfgren, Dan Sundgren, Leif Löwenberg och Kristina Löwenberg

Långfärdsskridsko säsongen 2017 - 2018

Skridskosäsongen inleddes med träningsåkning lördagar i november december på Visättra konstfrusna IP. Notabelt är att kommunen börjat ta betalt för istiden från och med denna säsong.

En grundkurs med tre teorikvällar och träningsåkning på Visättra plus minst två nybörjarturer på sjöis lockade 35 deltagare, det största antalet på många år.

Sjöispremiären skedde som vanligt på Lissma Kvarnsjö denna säsong den 18/12. Därefter följde en mångfald turer på sjöar i närområdet och så småningom på Mälaren med Prästfjärden som uppskattat mål. Fina turer gjordes också på Långtarmen,

Kalvfjärden och Gripsholmsviken, den senare med uppskattat besök på Taxinge slott med fika.

Sista turen för säsongen åktes den 1/4 på Gripsholmsfjärden varefter vi lade skridskorna på hyllan av säkerhetsskäl då isarna antog vårkaraktär.

En plurrövning som ingick i grundkursen lockade 25 deltagare till Sundby och blev denna gång särskilt nyttig p g a uttunnande is.

Vi deltog också vid arrangemang av familjedag på isen på Dreviken och i Flottsbro med demonstration av plurr och information om issäkerhet.

Sammanlagt genomfördes ett 40tal turer. Samtliga lördagar och söndagar med åkbar is utnyttjades och dessutom genomfördes ett antal mitt-i-veckanturer.

Vi nådde målen att engagera flera nybörjare. En trogen deltagare kom ända från Singapore. Hon slår vårt tidigare distansrekord med hästlängder!

Flera grupp-3 turer har vi också kunnat erbjuda eftersom nytillkomna ledare med fart under skridskorna gärna åkt längre och fortare. Vi åkte flera gånger på Orången som var fantastisk denna säsong. Under två helger var vår hemmasjö storstockholms hetast skridskosjö med hundratals bilar längs Sunbygårdsvägen.

Inga skador har inträffat under säsongen men ett plurr i samband med råkövergång. Plurraren kunde snabbt ta sig upp ur vaken.

Sexton ledare har varit aktiva under säsongen och en ny ledare är under utbildning.

Två ledarträffar har hållits med inslag av efter utbildning men också allmän trivsel.

Grenledare: Rune Lindqvist

Långfärdsskridsko säsongen 2018 - 2019

Skridskosäsongen inleddes med träningsåkning lördagar under december på Visättra konstfrusna IP. Pga värme blev isen inte åkbar i november som planerat. Notabelt är att kommunen numera tar betalt för istiden med 600kr per tillfällefrån och med denna säsong.

En grundkurs med tre teorikvällar och träningsåkning på Visättra plus minst två nybörjarturer på sjöis lockade 45 deltagare, det största antalet på många år varför kursen dubblerades

Sjöispremiären skedde som vanligt på Lissma Kvarnsjö denna säsong den 6/12. Därefter följde en mångfald turer på sjöar i närområdet och så småningom på Mälaren med Prästfjärden som uppskattat mål. Fina turer gjordes också på Kalvfjärden, Gripsholmsviken och Ingaröfjärden. Säsongen avslutades med en vartur på Erstaviken på mjuk is varefter vi lade skridskorna på hyllan.

En plurrövning som ingick i grundkursen lockade 25 deltagare till Sundby och blev denna gång särskilt nyttig p g a uttunnande is

Vi deltog också vid arrangemang av familjedag på isen på Dreviken och i Flottsbro med demonstration av plurr och information om issäkerhet

Sammanlagt genomfördes ett 35-tal turer. Samtliga lördagar och söndagar med åkbar is utnyttjades och dessutom genomfördes ett antal mitt-i-veckanturer.

Vi nådde målen att engagera flera nybörjare. Flera grupp-3 turer har vi också kunnat erbjuda eftersom nytillkomna ledare med fart under skridskorna gärna åkt längre och fortare. Vi åkte flera gånger på Orången som var fantastisk denna säsong.

Inga skador har inträffat under säsongen men ett plurr i samband med råkövergång. Plurraren kunde snabbt ta sig upp ur vaken.

Sexton ledare har varit aktiva under säsongen och en ny ledare är under utbildning.

Två ledarträffar har hållits med inslag av efter utbildning men också allmän trivsel.

Grenledare: Rune Lindqvist

Längdskidåkning 2018

Aktivitetsnivån begränsas av den ringa tillgång en på snö i närområdet. Trots detta har en grundläggande skidkurs med en teorikväll och två praktikövningar arrangerats. Under teorikvällen ventilerades val av skidor vallning/ vallningsfria skidor. Klädval.

Under praktikträffarna gjorde vi enkla teknikövningar och åkte sen ett par km för att träna och visa bra teknik inklusive strategi vid uppför och utförsåkning. Vi har också genomfört en uppskattad fyradagarsresa till Harsa som är känt för sina fina spår och trevliga miljö.

Ett tiotal åkare har deltagit.

Grenledare: Ove Håkansson(fn ej aktiv) och Rune Lindqvist

Vandring

Beskrivning verksamheten: Vandringar genomförs främst under snöfri period av året men även vandringar med snö på marken förekommer. Detta innebär att vi gör vandringar under hela året.

Vi har planerat för olika typer av vandringar. Det blir dagsvandringar inom närområdet, kortare stavgångsvandringar i närområdet, veckoslutsvandringar i Stockholms, Södermanlands eller Uppsala län, veckovandring i Svealand eller Götaland och utlandsvandringar i Europa. Dagsvandringarna kan ha olika teman såsom Qigong, svampexkursion, ö-vandring, nationalparksvandring, vandring med kulturanknytning, julmarknadsvandring, blomstervandring eller tyst vandring.

Vandringar genomförs som halvdags- och endagsvandring, från fredag eftermiddag till söndag eftermiddag, veckovandring med start på fredag eftermiddag till följande söndag eftermiddag. Utlandsvandringar startar normalt på tisdag eller onsdag och avslutas på onsdag eller torsdag då flygresor till och från startpunkten resp målpunkt är billigare dessa dagar i veckan. Utlandsvandringarna kan göras som dagsturer från ett basläger eller som vandring mellan hotell/härbärgen eller med tältövernattning.

Halvdagsturer genomförs med en ledare, dagsvandringar eftersträvas att genomföras med två ledare medan veckoslutsturer och längre alltid har två ledare.

Två utlandsvandringar har genomförts under 2018 : I Portugal och i Grekland på öarna Sifnos och Serifos.

Grenledare: Ove Håkansson (f.n. ej aktiv) Rune Lindqvist t.f. grenledare

Familjeaktiviteter

Vintrig familjedag i Sundby

Denna dag är en tradition som långfärdsskridsko anordnat ett antal år. Familjedagen ägde rum den 18 februari och isen låg stadig men snön var tunn. Skridskoledarna lärde ut hur man kastar räddningslina och även skridskoteknik och hur man tar sig upp ur en vak. Skogsmulle och hans vänner kom på besök och barnen kunde följa en äventyrsbana och delta i frågetävling om is för både vuxna och barn. Grillbrasan var tänd och alla barn fick korv och dryck i kåsa. Cirka 150 besökare deltog i familjedagen.

Vintermys i Sjöängen den 21 januari

I samarbete med Sjöängens villaförening arrangerades en vinterdag för 2:a året för familjerna i Trångsund med samma upplägg som i Sundby, men där villaföreningen bjöd på korv och dricka samt bemanning och 1:a pris i tävlingen. I vaken som sågats upp fick flera frivilliga plurrare pröva på. Till evenemanget kom närmare 500 vuxna och barn och njöt av den soliga och kalla vinterdagen och alla aktiviteter som bjöds.

Äventyret i Flottsbro

Den 2 september anordnades för 21:a gången en familjedag i Flottsbro med ett stort utbud av aktiviteter för både barn och vuxna. Som vanligt erbjöds paddling i kanadensare, svampvandring, äventyrsbana, tipspromenader, uppvisning med kajak, klättring och i år även naturparkour. Skogsmulle och hans vänner kom på besök och sjöng med barnen. Vädret var fint och men antalet besökare som hittat till Flottsbro var färre än förväntat och var inte fler än 200.

Friluftsmiljö

Aktiviteter

Friluftsmiljö är vår röst i Huddinge kommun. Vi bevakar ärenden som rör vår verksamhet som till exempel natur i närmiljön, friluftsliv i dess olika former samt byggnation och samhällsplanering. Lokalavdelningen får planärenden från kommunen där vi som remissinstans erbjuds att komma med synpunkter. Vi inbjuds även till Miljönämndens dialogmöten som för närvarande äger rum två gånger per år, tillsammans med andra organisationer såsom Scouterna, Naturskyddsföreningen och Hembygdsföreningen.

Remissvar

Under senaste året har inkomna remisser inte föranlett lokalavdelningen att yttra sig

förutom att påpeka vikten av att förena behovet av samhällsutveckling och de värden Friluftsförbundet står för genom att bevara vår natur samt tillgängliga områden och miljöer för utövande av olika typer av friluftsliv.

Samarbetspartner

Alla på snö

För sjunde året medverkade ett antal vardagslediga ledare från Huddinge vid arrangemanget Alla på Snö i Flottsbro. Under vinterveckorna 3 och 4 fick drygt 600 barn från årskurs 4 i Huddinges skolor chansen att åka skidor utför. Flottsbro stod för utrustning och liftar och Svenska Skidförbundet tillsammans med Friluftsförbundet ställde upp med funktionärer förutom elever från en gymnasieskola. Huddinge kommun bidrog till busstransport. Många barn hade aldrig stått på skidor. De flesta lyckades mycket framgångsrikt behärska skidorna när dagen var slut. Ett lyckat koncept som har kommit för att stanna och har pågått under 10 år runt om i Sverige.

Vårvandring

Huddinge kommuns naturexpert Richard Vestin och lokalavdelningen inbjöd både medlemmar och icke medlemmar till en vårvandring i Flemingsbergsskogen den 6 maj där vi med Richards guidning fick stifta bekantskap med lavar, mossor, träd, fåglar och annat som skogen bjöd. Antalet deltagare var 45.

Samarbete med Studieförbundet

Vårt samarbete med Studieförbundet har under året omfattat genomförande av studiecirklar inom fjäll, långfärdsskridsko och alpin Intro. Ett större antal "kulturevenemang" såsom familjedagar och flertalet av våra äventyr inom bl a kajak och vandringar har också ägt rum. Vi har därutöver fått praktisk hjälp med att trycka upp affischer, kopiera informationsmaterial och sprida information om våra aktiviteter. Bl a bekostar Studieförbundet tryckningen av DroppUT fr o m 2018. Vi har också utnyttjat Studieförbundets lokaler för informationsmöten i olika sammanhang.

Samarbete med Paradisets Hanvedens Vänner

Vårt samarbete under året har omfattat två vandringar i Paradisets naturreservat under ledning av ledare från lokalavdelningen; en vandring i anslutning till seniorveckan i Huddinge med rekordstort antal deltagare 42 st då turen gick till det nya tornet på Tornberget och en advenstvandring med en handfull deltagare.

Marknadsföring och Kommunikation

Hemsidor Lokalavdelningen

Huddinge har tre hemsidor till sitt förfogande. De används i första hand för att beskriva våra verksamheter, men också för att informera om kommande aktiviteter. Huvudsidan, där

Huddinges verksamheter beskrivs och där aktiviteter publiceras, <http://www.friluftsförbundet.se/huddinge/>. Klättring och högfjäll, <http://www.bergsidan.se>, där aktiviteter läggs upp och ledarna presenteras. Skridskonätet, <https://www.skridsko.net> där flera lokalavdelningar och skridskoföreningar är medlemmar och lägger upp information om sina turer.

Facebook

Allt fler aktiviteter publiceras på Facebook, både som evenemang och i efterhand med kommentarer och bilder. Huddinges aktiviteter publiceras på flera olika Facebooksidor, bland annat för öppna skogsgläntan och skidskolan.